

**Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen
Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark
Brandenburg**

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1857

XV. Dietrich, Bischof von Brandenburg, ertheilt den Statuten des Kaland
zu Bernau seine Genehmigung, am 18. September 1378.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54734)

fueto signavi, requisitus per dictum dominum Wernerum prepositum, in omnium et singulorum testimonium premissorum.

Nach dem Originale des Brandenburger Stiffts-Archives. Mittheilung von Hefter.

XV. Dietrich, Bischof von Brandenburg, ertheilt den Statuten des Kalands zu Bernau seine Genehmigung, am 18. Dezember 1378.

Noverint — universi et singuli tenorem presentium inspecturi, quod nos Theodericus, dei gracia Brandenburgensis ecclesie Episcopus, Attendentes quandam fraternitatem kalendarum per honorabiles viros dominos clericos in et circa Bernowen constitutos conceplam rite rationabiliter et canonice ordinatam, videlicet ne clerici mortui, qui ad sortem dei sunt electi quorumque conuersatio debet esse in celis, merito debent pollere privilegio vite eminentioris et majoris dignitatis, miserabiliter jacent inhumati, sicut dicitur de vno presbytero defuncto, qui misere in sterquilinio iacuit, ut etiam faxeum pectus in fletum resolvi potuit, nudus enim apparuit in arca, cuius totam faciem bestialis vulserat porca. Ad vitandum ergo tante lamentacionis scandalum et sacerdotum pauperum exilium releuandum dictis fratribus kalendarum de nostra auctoritate fauorabiliter concedimus, ut de nostra speciali gracia in eorum exequiis uel kalendis misse legantur super altaria portabilia et diuinorum solempnia, si fuerint suspena et tempore interdicti, duntaxat a nobis aut nostris iudicibus, non autem si virtute statutorum provincialium solempnia fuerint lata, in eorum exequiis vigilie et misse cantentur et diuinorum solempnia per omnia celebrentur, exclusis tamen de ecclesia excommunicatis et interdictis, etiam ut tria seruitia hactenus singulis annis certis temporibus in villis observata et celebrata ad evitandum insolentias et enormes strepitus rusticales, qui ut frequenter in villis fieri solent, predicta tria seruitia singulis annis suis certis temporibus, non obstante consuetudine contraria, in dicta ciuitate Bernowen per dictos fratres kalendarum amplius celebrentur et solemniter peragentur. Quicquid ipsi etiam fratres kalendarum aut sorores in extremis aut ante ratione testamentorum et in eorum animarum salutem dictis confratribus uel quibuscunque assignauerint, uel ad manus distribuerint, firmum processu ipsi in quantum de iure poterint, obtineant et habebunt. Pro labore vero et erumpna fratrum in exequiis laborantium tam in exequiis, quam in tricesimo fiat seruitium racionabile. Quod si quis impederit auctoritate nostra excommunicandus erit. Insuper frater aut soror rebellis aut contumax et kalendarum statutis non obediens, pro suis excessibus taxata pena puniatur, et nisi monitus resipuerit, tamquam membrum abscisum abscisus fraternitate carebit. Item omnibus vere penitentibus, qui diuinorum solempnium videlicet vigiliis et missis orando deuote interfuerint, quadraginta dies indulgentiarum cum vna carena de iniuncta iis penitentia misericorditer relaxamus in domino, ac fratribus kalendarum amore dei manus porrexerent adjutrices totidem dies indulgentiarum obtinebunt. Primariis autem precibus et aliis nostris iuribus et consuetudinibus nobis debite ingruentibus saluis et illesis omnia et singula premissa ratificamus, approbamus et in certa scientia confirmamus. Nulli ergo hominum contra hanc nostram confirmationem liceat aliqua facere aut ausu temerario attemptare, sicut indignationem dei omnipotentis voluerit evitare. In cuius appro-

bationis, ratificationis et confirmationis testimonium sigillum nostrum presentibus est appensum. Datum Seiefer, Anno Domini M^o. CCC^o. LXX octauo, sabbat. proximo ante beati Thome apostoli.

Aus einer Bestätigung Bischof Arnolds von 1473 im Stadtarchive zu Bernau.

XVI. Johann Steinkopf, Viceprobst zu Bernau, gewährt der dortigen Kalandsbrüderschaft das Recht, für ihren Altaristen Conrad einen Vicar zu bestellen, am 8. Juni 1386.

Coram vniuersis et singulis cristi fidelibus presencium noticiam habituris Ego Johannes Steinkop, viceprepositus Bernnowensis, presencibus lucide recognosco, Quod Junior Conradus Schum clericus in mei presencia constitutus Collato sibi iam beneficio altaris kalendarum in dicto opido Bernow, mente fideliter pertractans quorundam presbiterorum hinc inde altaria officiantium ignaviam aliquantulum reprehensione dignam, quoniam videlicet quidam in percipiendis fructibus, redditibus seu prebendis, ministris altarium in temporale stipendium ad honorem dei prouisis et procuratis, sunt nimis auidi, qui tamen in laboribus et deuotis oracionibus missarum celebrationibus et ceteris ministeriis, deo pro salute eorum, qui ipsis in orationem commendantur, exsoluendis, nimis reperiuntur negligentes et remissi; Itaque ne dictum altare a fratribus dictarum kalendarum sibi collatum in diuinis defraudetur, nec fundatores eiusdem altaris sperato profectu orationum priuentur, animo deliberato dedit et commisit discretis viris decano et fratribus kalendarum in Bernow iugem et plenariam potestatem constituendi vice et nomine dicti Conradi alium presbiterum ydoneum si haberi potest, sin autem alium probum et ydoneum, qui competenter pro sollario et precio, quod hucusque officiantes dicti altaris consuetum est precitari, dicto altari in diuinis possit preesse et domino preposito si necesse fuerit in missis cantandis subuenire. Constitutum etiam, si inconueniens aut negligens fuerit, potestatem habeant licentiandi aliumque loco eius constituendi, quociens hoc decano et fratribus suis videbitur esse oportunum et hoc quandiu supradictus conradus in loco residendo non poterit nec voluerit dicto altari preesse personaliter in diuinis, omni eciam reuocatione seu reclamatione supradicte potestatis, per eundem Conradum dicto decano et fratribus date et commisse, penitus postergata. In quorum omnium et singulorum premisorum fidem et testimonium presentes litteras sigilli prepositure predicte feci appensione muniri presentibus discretis viris nicolai steinkop clerico et nicolao coto testibus ad premissa. Datum Bernow, anno domini M^o. CCC^o. LXXX. sexto, VIII^a. die mensis Junii.

Nach dem Originale im Bernauer Archive.